

בבית המשפט העליון בשבתו כבית המשפט הגבוה לצדק

בג"ץ 959/23

לפני : כבוד השופטת ד' ברק-ארז
כבוד השופט י' אלרון
כבוד השופט ח' כבוב

העותרת : קרן קיימת לישראל

נ ג ד

המשיבים : 1. בית הדין הארצי לעבודה

2. מוחמד טמיזה

3. מוניר קראקע

4. גימיל קראקע

5. חלד קראקע

6. עיסא טמיזה

7. אכרם טמיזה

8. מחמוד טמיזה

9. פואז קייסי

10. והיב אלחית

11. בלאל אבו ריאלה

12. הסתדרות העובדים הכללית החדשה

13. היועצת המשפטית לממשלה

עתירה למתן צו על-תנאי וצו ביניים

בשם העותרת : עו"ד שלומית גוטרמן כספי, עו"ד אייל ריבנר

בשם המשיבים 11-2 : עו"ד חנוך רובין

בשם המשיבה 12 : עו"ד יובל ברוק

בשם המשיבה 13 : עו"ד דנה מנחה

פסק-דין

השופטת ד' ברק-ארז:

1. העתירה שבפנינו מכוונת כלפי פסקי דינם של בתי הדין לעבודה בכל הנוגע לחוקיות פיטוריהם של המשיבים 11-2 (להלן: המשיבים), שהועסקו על-ידי העותרת, קרן קיימת לישראל (להלן: קק"ל).

2. המשיבים, כולם תושבי האזור, היו עובדיה של קק"ל בתקופות שונות, והועסקו כעובדי שדה. לטענתם, הם לא נקלטו כעובדים קבועים בקק"ל, בשונה מן העובדים הישראלים שעבדו עמם שכם אל שכם, ובניגוד להסכמים הקיבוציים המחייבים. בסופו של דבר, כך נטען, הבחנה זו בינם לבין העובדים הישראליים הובילה לפיטוריהם.

3. התביעה שהגישו המשיבים לבית הדין האזורי לעבודה בתל אביב התקבלה ביום 14.3.2021 (סע"ש 45082-05-20, השופטת ח' גרשון-יזרעאלי ונציגי הציבור ש' ברוך ו-ע' פיינשטיין). לאחר ששמע את טענותיהם של כל הצדדים ואת העדויות הרלוונטיות, בית הדין האזורי קבע כי המשיבים הופלו על בסיס "מקום מגורים" בניגוד לאמור בסעיף 2(א) לחוק שוויון הזדמנויות בעבודה, התשמ"ח-1988 (להלן: חוק שוויון הזדמנויות בעבודה). בית הדין האזורי הטעים כי הפליה זו באה לידי ביטוי בשני מישורים: ראשית, בכך שהמשיבים לא הפכו לעובדים קבועים על אף שנות העבודה הרצופות הממושכות שלהם בקק"ל, בעוד שעובדים ישראלים נקלטו כעובדים קבועים; שנית, בכך שכל העובדים פוטרו כקבוצה הומוגנית, בשל היותם תושבי האזור, ללא התייחסות למאפייניהם האישיים, לרבות צבירת הוותק בעבודתם. בית הדין האזורי דחה את טענתה של קק"ל לפיה העובדה שהמשיבים אינם תושבים או אזרחים מצדיקה את ההבחנה בינם לבין אזרחים ישראלים במישור התעסוקתי. כן דחה בית הדין האזורי את טענותיה בדבר קיומה של "ארעיות מובנית" בהעסקתם של המשיבים. לבסוף נדחתה גם הטענה שלפיה יש לפרש את המונח "מקום מגוריהם" בסעיף 2(א) לחוק שוויון הזדמנויות בעבודה באופן מצומצם, כמתייחס למקום ישוב ספציפי בשטח המדינה. במישור האופרטיבי, קבע בית הדין האזורי כי על קק"ל להשיב את המשיבים לעבודה, להעסיק אותם כעובדים קבועים ולשלם להם את שכרם וזכויותיהם ממועד סיום העבודה, לרבות הפרשי שכר וזכויות מהמועדים שצוינו בפסק הדין.

4. קק"ל הגישה ערעור על פסק הדין לבית הדין הארצי לעבודה. ביום 19.10.2022 דחה בית הדין הארצי את הערעור (ע"ע 39015-04-21, הנשיאה ו' וירט-ליבנה, השופטים ל' גליקסמן ו-א' סופר, ונציגי הציבור ר' בנזימן ו-א' הוכמן), כשהוא מאמץ את כלל קביעותיו ומסקנותיו של בית הדין האזורי, למעט בשני נושאים נקודתיים: האחד – משך התקופה שבגינה נפסקו למשיבים זכויות, והשני, קביעות בית הדין האזורי לעבודה שנגעו להסתדרות העובדים הכללית החדשה, היא המשיבה 12 בהליך דנן (להלן: ההסתדרות).

5. בעתירתה מיום 5.2.2023 טוענת קק"ל כי יש לבטל את פסקי הדין שניתנו בעניינה. לעתירתה היא צירפה, לצד המשיבים, גם את בית הדין הארצי לעבודה (המשיב

1), ההסתדרות, שעמדתה הוגשה גם לבתי הדין לעבודה, והיועצת המשפטית לממשלה (המשיבה 13), שהתייצבה לאותם הליכים. בד בבד, התבקש גם מתן צו ביניים אשר ישהה את החיובים האופרטיביים שהוטלו על קק"ל ביחס להעסקתם המחודשת של המשיבים ותשלום שכרם, עד להכרעה בעתירה.

6. בעיקרו של דבר, לטענתה של קק"ל פסקי הדין שניתנו נגועים בטעויות משפטיות מהותיות. בכלל זה, נטען כי קליטתם של המשיבים כעובדים קבועים צריכה להיבחן בנתון למציאות המורכבת שבה בוצעה העסקתם, לרבות מה שהיא הגדירה כארעיות מובנית בהעסקתם של תושבי האזור והכפפת העסקתם להסדרים ביטחוניים, להיתרי העסקה ולהחלטות ממשלה. ממילא, לשיטתה של קק"ל, ההבחנה בין עובדים על בסיס אזרחותם אינה מהווה הפליה אסורה לפי חוק שוויון הזדמנויות בעבודה. כמו כן, נטען גם כעת כי איסור ההפליה מחמת "מקום מגורים" בחוק שוויון הזדמנויות בעבודה מתייחס למקום מגורים בתוך שטח המדינה בלבד. לבסוף, נטען כי הסוגיה שעל הפרק היא בעלת חשיבות ציבורית כללית, כמו גם כי עקרון השוויון ואופן יישומו בנסיבות דנן מעוררים שאלות מתחום המשפט החוקתי, שבו אין לבתי הדין לעבודה מומחיות מיוחדת. על כן, כך נטען, קמה הצדקה לדון בסוגיה בערכאה זו.

7. בהחלטתי שניתנה במועד הגשת העתירה הוריתי למשיבים להגיש תגובה מקדמית לעתירה ולבקשה למתן צו ביניים.

8. בתגובתם מיום 5.3.2023 המשיבים טוענים כי יש לדחות את העתירה על הסף, שכן היא אינה עומדת בתנאים המצדיקים התערבות מצדו של בית משפט זה בפסקי הדין של בתי הדין לעבודה. לגוף הדברים, המשיבים סומכים את ידיהם על פסקי הדין של בתי הדין לעבודה, וטוענים כי אלו מבוססים על ממצאים עובדתיים מובהקים. בתגובתה מיום 10.5.2023, שהוגשה לאחר ארכות שניתנו, הצטרפה ההסתדרות לעמדת המשיבים והבהירה כי לשיטתה ההחלטה להעניק להם מעמד של עובדים קבועים בקק"ל היא ראויה ונתמכת בהוראות הדין וההסכמים הקיבוציים הרלוונטיים.

9. ביום 1.6.2023 הוגשה תגובתה של היועצת המשפטית לממשלה, שבעיקרו של דבר שבה על העמדה שהוצגה בפני בית הדין הארצי לעבודה, ולפיה בנסיבותיהם של המשיבים מתקיימת פגיעה ממשית בעקרון השוויון, ואין הצדקה להבחנה בינם לבין עובדים ישראלים.

10. לאחר שבחנו את הדברים אנו סבורים שדין העתירה להידחות על הסף. טענותיה של קק"ל הועלו גם בפני הערכאות הקודמות, ובמובן זה העתירה שבפנינו היא בעלת אופי "ערעורי" ואינה מצדיקה את התערבותנו, בשים לב לאמות המידה שנקבעו בפסיקתו של בית משפט זה להתערבות בפסיקתם של בתי הדין לעבודה (ראו למשל: בג"ץ 3916/23 פרץ נ' בית הדין הארצי לעבודה ירושלים, פסקה 6 (26.6.2023)). על כך יש להוסיף, כי בניגוד לנטען, פרשנותו של חוק שוויון הזדמנויות בעבודה בהיבט של טענה להפליית עובדים מצויה בתחום המומחיות המובהק של בתי הדין לעבודה, וגם מטעם זה איננו נדרשים להכריע בעתירה לגופה (ראו והשוו: בג"ץ 4272/23 פלונית נ' בית הדין הארצי לעבודה בירושלים, פסקה 37 (7.6.2023)).

11. סוף דבר: העתירה נדחית. ממילא נדחית גם הבקשה למתן צו ביניים. העותרת תישא בהוצאותיהם של המשיבים 2-11 בסך 5,000 שקלים.

ניתן היום, ז' בתמוז התשפ"ג (26.6.2023).

ש ו פ ט

ש ו פ ט

ש ו פ ט